

70

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Вищий державний навчальний заклад України
«Українська медична стоматологічна академія»
Інститут психології та соціального захисту
Львівського державного університету безпеки життєдіяльності
Донецький національний університет (м.Вінниця)
Національний фармацевтичний університет
Полтавський національний педагогічний університет
імені В.Г. Короленка

З нагоди 95-річчя ВДНЗУ «УМСА»

ЗБІРНИК СТАТЕЙ

**І Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю
«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЛІНГВІСТИКИ,
ПРОФЕСІЙНОЇ ЛІНГВОДИДАКТИКИ, ПСИХОЛОГІЇ
І ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ»**

(11-12 травня 2016 року)

**ПОЛТАВА
2016**

<i>І. В. Знаменська, І. Г. Романко, О. О. Пісоцька.</i> Мовлення як шлях формування термінологічних систем.....	79
<i>І. В. Знаменська.</i> Шляхи оволодіння термінологічною лексикою студентами медичних вишів.....	83
<i>М. В. Іванюк.</i> Значення картини світу у міжкультурній комунікації.....	88
<i>Л. С. Капитула.</i> Сравнительный историко-этимологический анализ терминологии лекарственных средств во французской хирургической стоматологии.....	91
<i>Л. Ф. Каськова, О. О. Карпенко, О. Ю. Андріянова, Л. І. Амосова, Л. Ф. Чуприна, І. Ю. Ващенко, Н. В. Янко, І. Л. Маковка.</i> Використання адаптивного методу навчання на практичних заняттях з дитячої стоматології.....	96
<i>І. С. Качан, С. П. Пахомова, О. П. Федорова, І. В. Непрядкіна.</i> Мовна грамотність лікарів-інтернів за фахом «Загальна практика — сімейна медицина».....	99
<i>В. Г. Костенко.</i> Прецедентні феномени як засоби емотивного впливу в англійськомовних текстах професійно-орієнтованої стоматологічної реклами.....	102
<i>В. Г. Костенко, І. М. Сологор.</i> Dimensions of dentistry discourse in the scope of applied linguistics.....	107
<i>Е. Л. Кузнецова.</i> Об этимологии и семантике некоторых латинских анатомических терминов.....	112
<i>Т. О. Лещенко, Т. В. Шарбенко, В. Г. Юфименко.</i> Складні випадки перекладу термінів терапевтичної стоматології.....	115
<i>Ю. В. Лисанець.</i> Conversation analysis in the context of teaching foreign languages in higher medical education.....	123
<i>Ю. В. Лисанець.</i> Medical discourse as a challenge for conversation analysis.....	126
<i>О. М. Люлька, В. І. Ляховський, О. П. Ковальов, І. І. Немченко, М. О. Дудченко, М. І. Кравців, Р. М. Рябушко.</i> Місце самостійної роботи студентів під час практичної підготовки майбутніх лікарів-хірургів.....	129
<i>Ф. Я. Майнаєв.</i> Інформаційно-комунікаційні технології навчання: сутність і визначення поняття.....	133
<i>Л. В. Манюк.</i> Фактори розвитку навичок фахової комунікації майбутніх лікарів.....	139
<i>Т. М. Матвієнко, Л. В. Неченаєва, В. Л. Філатова, Л. В. Буря, О. Д. Саргош, Л. О. Катрушова, О. П. Четверикова, Н. В. Горбенко, М. С. Юркова, В. С. Флока, О. В. Катрушов.</i> Обґрунтування заходів психопедагогічної профілактики соціальної дезадаптації студентів-іноземців ВНЗ медичного профілю.....	141
<i>А. І. Могильник, Я. О. Лелюк.</i> Зовнішній вигляд викладача вищого навчального закладу.....	145
<i>Г. Ю. Мороховець.</i> Методика формування інформаційно-комунікаційної	

3. Клейберг Ю.А. Социальные нормы и отклонения/ Ю.А. Клейберг. – Кемерово, 2001. – 234 с.
4. Кондрашенко В.Т. Общая психотерапия/ В.Т. Кондрашенко. – М., 2004. – 346 с.
5. Корепанова Е.В. Психологическое сопровождение адаптации первокурсников в диаде «преподаватель-студент»: автореф. дис. на соискание научн. степени к. пед. наук. Тамбов, 2003. – 24 с.
6. Пакулина С.А. Адаптивные способности студентов педагогического ВУЗа: структура, факты, средства развития: автореф. дис. на соискание научн. степени к. пед. наук. Москва, 2004. – 23 с.
7. Росляков А.С. Человек и ситуация: уроки социальной психологии для вузов / А.С. Росляков.; Аспект-пресс, 2003. – 429 с.

УДК 378.124:616-071.2

А. І. Могильник, Я. О. Лелюк

**Вищий державний навчальний заклад України “Українська медичнастоматологічна академія”, м. Полтава
ЗОВНІШНІЙ ВИГЛЯД ВИКЛАДАЧА ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО
ЗАКЛАДУ**

У статті досліджено вплив зовнішнього вигляду викладача вищого навчального закладу на сприйняття інформації, яку він має донести до студентської молоді та ставлення до його особистості. Розглянуто чотири основні форми зовнішнього вигляду викладача, а саме діловий стиль з охайним та неохайним виглядом, вільний стиль з охайним та неохайним виглядом.

Ключові слова: *зовнішність викладача, діловий стиль, вільний стиль, двосторонній контакт, сприйняття інформації.*

The influence of a lecturer in a an institute of higher edication on perception of information which he has to convey to students and their attitude to his person has been explored in this article. Four basic clothing forms of a lecturer has been reviewed, namely: neat business style, untidy business style, neat casual style and untidy casual style.

Key words: *the appearance of the teacher, business style, free style, two-way contact, perception of information.*

В статье исследовано влияние внешнего вида преподавателя высшего учебного заведения на восприятие информации, которую он должен донести до студенческой молодёжи и отношение к его личности. Рассмотрено четыре основные формы внешнего вида преподавателя, а именно деловой стиль с опрятным и неопрятным видом, свободный стиль с опрятным и неопрятным видом.

Ключевые слова: *внешность преподавателя, деловой стиль, свободный стиль, двусторонний контакт, восприятие информации.*

Викладач вищого навчального закладу є одним з головних суб'єктів, що має вплив на формування світогляду студентської молоді [1, с. 27]. На сприйняття інформації, яку він має донести до аудиторії впливає не тільки смислове навантаження, правильна побудова та подача матеріалу, гучність, сила та тембр голосу, а й зокрема сам зовнішній вигляд. Адже це допомагає

створити контакт та зворотній зв'язок з майбутніми фахівцями відштовхуючись від соціального статусу, що вимагає відповідного іміджу викладача. Говорячи іншими словами, охайний зовнішній вигляд та діловий стиль одягу створюють підґрунтя для сприймання інформації, як важливої, серйозної, перевіреної та значимої у майбутньому [5, с. 104].

Зовнішній вигляд викладача вищого навчального закладу слід виділити як одну з найбільш відкритих характеристик, яка не потребує тривалих затрат часу для вивчення. Вона представляє собою одне із джерел невербальної інформації про особистість. Поняття “зовнішність” включає в себе такі компоненти, як одяг, зачіска, фізичні характеристики. Зовнішність в значній мірі впливає на те, що думають про людину інші, оскільки люди схильні окремі зовнішні характеристики пов'язувати з деякими характерологічними рисами і статусом у суспільстві.

Розглядаючи зовнішній вигляд викладача, слід звернути увагу на його імідж. Це поняття можна розтлумачити, як деякий образ, що розкриває найбільш характерні для викладача риси, до яких можна віднести компетентність, культуру, соціально-демографічний профіль, особливості образу життя та поведінки [3, с. 34]. Компетентність розкривається в ступені підготовленості викладача вищого навчального закладу до різних видів діяльності. Про культуру викладача можна судити з окремих усталених особливостей поведінки, таких як прояв доброзичливості, ввічливість, терпимість, толерантність, акуратність. Соціально-демографічні характеристики висвітлюють вік, походження, освіту та стать викладача. До особливостей образу життя і поведінки викладача можна віднести характеристики ділової поведінки, а саме ініціативність, старанність, сумлінність, пунктуальність, особливості ділової культури і мобільності, життєві інтереси та способи їх здійснення.

Всі вище зазначені характеристики впливають на сприйняття викладача студентом. У даній статті ми детальніше зупинимось на формах зовнішнього вигляду викладача, а саме: діловий стиль з охайним виглядом, діловий стиль з неохайним виглядом, вільний стиль з охайним виглядом та вільний стиль з неохайним виглядом.

При першій формі зовнішності, а саме діловий стиль з охайним зовнішнім виглядом, сприйняття викладача вищого навчального закладу студентами будується на основі ієрархічної точки зору, наприклад, так як підлеглий сприймає керівника. Завдяки такому вигляду студент сприймає викладача як суворого, дисциплінованого та вимогливого. Під час заняття атмосфера стабільна і спокійна, хоча може спостерігатися невелике напруження. Студенти налаштовані виконувати поставлені завдання без жодних обговорень та оскаржень. Ініціатива завжди в руках викладача. Можна припустити, що виникає певна прірва у спілкуванні між групою студентів та викладачем. Складається враження, що студенти бояться чи то суворого образу викладача, чи помилитись і сказати щось неправильно.

Слід зазначити, що у даному випадку студенти сприймають викладача не як партнера і помічника у вивченні матеріалу, а як інструктора, який веде

повних контроль їх діяльності та вказує, як потрібно діяти в тому чи іншому випадку [4, с. 244]. Це може пригнічувати ініціативу з боку студентів і як наслідок, страждає їх креативний розвиток. Студенти стають ефективним інструментом, а не творчою особистістю.

Другою формою є діловий стиль з неохайним зовнішнім виглядом викладача. У цьому випадку у студентів може скластись враження, що викладач прийшов на роботу тільки тому, що так треба. Відповідно вони сприймають усе про що йде мова під час навчального процесу досить поверхнево. Як наслідок, дисципліна стає показовою, студенти тільки роблять вигляд, що вчаться, не вникають в суть питань, відповідно до цього, погіршується якість навчального процесу. Робота викладача може звестися до формальностей.

Згідно з третьою формою, а саме вільний стиль з охайним зовнішнім виглядом, викладач справляє враження неординарної особистості, творчої та цікавої для студентів, яка не дотримується встановлених рамок. Це привертає увагу студентів, вони вже не сприймають викладача як тирана, а як демократичну людину, що може дати їм волю у формуванні власної точки зору та способу мислення. Відповідно до цього, в аудиторії спостерігається зацікавленість та спокійна атмосфера без напруження. Студенти намагаються зрозуміти суть навчального матеріалу, абстрагуючись від норм та правил. Частіше проявляють ініціативу та розвиваються як творчі особистості. Таким чином, налагоджується двосторонній контакт, партнерський зв'язок між студентами та викладачем.

Останньою формою є вільний стиль з неохайним виглядом. В цьому випадку студенти фактично не сприймають викладача як особистість. Як наслідок, може знижуватись рівень дисципліни під час навчального процесу, студенти часто відходять від теми, не сприймають інформацію, розслабляються, відволікаються, займаються власними справами. Зникає зв'язок між викладачем та студентом [2, с. 9]. Це негативно впливає на якість знань та ефективність роботи студентів. Також страждає і сам викладач, адже знижується впевненість у собі, зникає настрої, налаштованість на роботу.

Слід наголосити, що зовнішній вигляд є одним з факторів, що впливають на сприйняття, формування думки та співпрацю викладача зі студентом. Проте він може підсилювати дію інших факторів, таких як володіння матеріалом, ораторські здібності, творче мислення. Тож обираючи форму зовнішнього вигляду слід пам'ятати, що це може вплинути не тільки на сприймання особистості викладача, а й на встановлення зворотного зв'язку зі студентами та успішність навчального процесу в цілому.

ЛІТЕРАТУРА

1. Буряк В.К. Викладач університету: вимоги до особистісних і професійних рис / В. К. Буряк // Вища школа. – 2010. – № 3/4. – С. 27.
2. Бутенко В.Г. Естетичні орієнтири педагогічної праці / В.Г. Бутенко // Етностетика праці вчителя. – К., 1995. – С. 7-12.
3. Калюжный А. А. Психология формирования имиджа учителя / А. А. Калюжный. – М. : Гуманитарный издательский центр ВЛАДОС, 2004. – 222 с.